

Ecologische beoordeling van herinrichting terrein aan Westerdijk te Hoorn

Opdrachtgever Gemeente Hoorn
Referentie Vries, E.W. de, 2014. Ecologische beoordeling van herinrichting terrein aan de Westerdijk te Hoorn. A&W-notitie NWKAdiv14#27. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Projectcode NWG KAdiv2014#27
Status Definitief
Datum 25 augustus 2014
Projectleider E.W. de Vries
Autorisatie R.J. Strijkstra

Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies
Literatuur

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden
tel. 0511 – 474764, fax 0511 – 472740
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto 1 en 2. Impressie van het plangebied (foto's A&W 2014).

1. Inleiding

De gemeente Hoorn is voornemens een perceel aan de Westerdijk in Hoorn opnieuw in te richten. Op dit moment bevinden de plannen zich in een fase van voorbereiding. Er is ecologisch onderzoek gewenst om te bepalen of de herinrichting een conflict kan veroorzaken met de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. De gemeente Hoorn heeft Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

Het doel van het onderzoek is een ecologische quickscan, waarin de effecten van de plannen worden beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur) en de Flora- en faunawet. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Dit onderzoek is gebaseerd op twee benaderingswijzen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites). Ten tweede is op 21 augustus 2014 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd naar de (mogelijkheden voor) aanwezigheid van wettelijk beschermde natuurwaarden in het plangebied. De resultaten van dit onderzoek zijn in onderhavige rapportage opgenomen.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

Het plangebied ligt aan de Westerdijk en binnen de bebouwde kom van Hoorn. Het plangebied grenst aan de dijk met het IJsselmeer. Het bestaat in de huidige situatie uit een speelveld (gras) met twee doeltjes en een parkeerterrein voor een twintigtal auto's. In het plangebied is geen bebouwing en oppervlaktewater aanwezig. Ook opgaande begroeiing is niet aanwezig.

De plannen voor de herinrichting van het plangebied bestaan uit de nieuwbouw van woningen. Op dit moment is het volledige herinrichtingsplan nog niet beschikbaar.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Natuurbeschermingswet of regels omtrent de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan. Uit de kaartgegevens over wettelijk beschermde gebieden blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur, Natura 2000-gebieden of andere gebieden die zijn beschermd vanwege hun natuurwaarden. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat de beoogde herinrichting van invloed is op beschermde gebieden in de omgeving en/of de daarbij behorende natuurwaarden. Om deze redenen wordt geconcludeerd dat het herinrichtingsplan niet stuit op bezwaren vanuit de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet, waaraan drie lijsten met soorten en hun beschermingsregime zijn gekoppeld (licht beschermde, middelzwaar beschermde en zwaar beschermde soorten). Gezien de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom en de beperkte aanwezigheid van groenelementen in de omgeving, is de kans klein op aanwezigheid van soorten die beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor het beoogde herinrichtingsplan.

4.1 Algemeen

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit een regelmatig kort gemaaid grasveld en een half verhard parkeerterrein. Onder dergelijke omstandigheden zijn er weinig tot geen mogelijkheden voor natuurwaarden aanwezig. Het is daarom onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door de uitvoering van de beoogde herinrichting:

- planten
- vissen
- ongewervelde diersoorten
- reptielen
- vleermuizen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep zijn beperkt.
- Tussen het plangebied en het (mogelijke) leefgebied van deze soorten zit een grote afstand of bestaat een (ecologische) barrière.

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 Amfibieën

Hoewel de kans klein is, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van enkele licht beschermde amfibieënsoorten, zoals Bruine kikker of Gewone pad. Voortplantingswater en andere vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet aanwezig in het gebied, maar het plangebied kan dienst doen als foerageergebied. Het is onwaarschijnlijk dat middelzwaar- en zwaar beschermde amfibieënsoorten gebruik maken van het plangebied.

Door de herinrichting van het plangebied wordt mogelijk een deel van het leefgebied van enkele licht beschermde amfibieënsoorten (tijdelijk) ongeschikt. In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief leefgebied beschikbaar. Voor licht beschermde soorten geldt een algehele vrijstelling van het overtreden van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Om deze reden veroorzaakt de herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van amfibieën.

4.3 Vogels

In het plangebied is door het ontbreken van opgaande begroeiing nauwelijks ruimte voor vogels om te nestelen. Het is echter niet uit te sluiten dat in de omgeving van het plangebied enkele vogels van stedelijk gebied tot broeden komen.

Algemeen

Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats bijvoorbeeld. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste, indicatieve lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Door het ontbreken van opgaande begroeiing en bebouwing is het uitgesloten dat in het plangebied jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig zijn. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat eventueel aanwezige jaarrond beschermde nestplaatsen in de omgeving worden beïnvloed door de herinrichting.

Conclusie vogels

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels, mits broedende vogels en hun nesten niet worden verstoord.

4.4 Zoogdieren (exclusief vleermuizen)

Normaal gesproken worden vleermuizen in een aparte paragraaf besproken omdat alle vleermuissoorten worden beschermd volgens de stringente Habitatrichtlijn die is vertaald naar de Flora- en faunawet. In onderhavige beoordeling is in paragraaf 4.1 echter al beoordeeld dat vleermuizen geen negatieve effecten ondervinden van de uitvoering van het herinrichtingsplan. In deze paragraaf zijn de 'overige zoogdiersoorten' besproken.

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de omgeving van het plangebied alleen licht beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals Haas, Egel, Mol en verschillende (spits)muissoorten (Hoogeboom 2011). Bovendien is in het plangebied geen geschikt biotoop voor juridisch zwaarder beschermde zoogdieren aanwezig.

Hoewel de kans klein is, kan op voorhand niet worden uitgesloten dat voor enkele licht beschermde zoogdiersoorten het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied. Dit geldt met name voor enkele (spits)muissoorten, zoals Bosmuis, Huisspitsmuis en Rosse woelmuis. Door de herinrichting van het gebied gaat mogelijk (tijdelijk) een deel van het leefgebied van enkele licht beschermde zoogdiersoorten verloren.

Voor licht beschermde zoogdiersoorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze reden geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten.

5. Conclusies

Deze ecologische beoordeling leidt tot de volgende conclusies:

Gebiedsbescherming

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt geen conflict met de ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Ecologische Hoofdstructuur en overige gebiedsbescherming).

Soortbescherming

De herinrichting van het plangebied veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet, mits geen verstoring plaatsvindt van broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten (zie paragraaf 4.3).

Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron*, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON 51, jaargang 15 nummer 5; 119 - 132. RAVON, Nijmegen.
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Herder, J.E. (red.) 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- Hoogeboom, D. 2011. Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Werkatlas. Projectnummer 11-52507B. Landschap Noord-Holland, Castricum.
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.